

УСНЫ ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

2022 оны 05 сарын 12 өдөр

Дугаар A/28

Улаанбаатар хот

Загвар батлах тухай
/Албан хэрэгцээнд/

Засгийн газрын Агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Усны тухай хуулийн 16¹ дүгээр зүйлийн 16^{1.2}, 16^{1.3}, 16^{1.4.8}, 16^{1.4.9}, 16^{1.4.11} дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Стратегийн орд газарт цооног өрөмдөх зөвшөөрлийн загварыг 1 дүгээр, зааврыг 2 дугаар, Ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтийн загварыг 3 дугаар, зааврыг 4 дүгээр, Газрын доорх усны хяналт-шинжилгээний тайлангийн загварыг 5 дугаар, зааврыг 6 дугаар, Газрын доорх усны чанар, хяналт-шинжилгээний тайлангийн загварыг 7 дугаар, зааврыг 8 дугаар, Ус ашиглаулах дүгнэлт гаргах загварыг 9 дүгээр, зааврыг 10 дугаар, Хаягдал усны дүгнэлт гаргах загварыг 11 дүгээр, зааврыг 12 дугаар, Цооног хүлээлцэх актын загварыг 13 дугаар, зааврыг 14 дүгээр, Худаг /кооног/ гаргах зөвшөөрөл олгох загварыг 15 дугаар, зааврыг 16 дугаар, Цооног битүүмжлэх акт үйлдэх загварыг 17 дугаар, зааврыг 18 дугаар, Ус ашиглах гэрээ дүгнэх актын загварыг 19 дүгээр, Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ дүгнэх актын загварыг 20 дугаар, Усны бохирдлын эх үүсвэрийн мэдээллийг нэгтгэх загварыг 21 дүгээр хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Тушаалын хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс, Усны нөөцийн хэлтэс, Ус ашиглалтын хэлтэс, Усны хяналт, шинжилгээний хэлтэс, Сав газрын захиргаадын дарга нарт үүрэг болгосугай.

161220201

Усны газрын даргын
2022 оны 25 дугаар сарын 12 өдрийн
дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралт

4/28

СТРАТЕГИЙН ОРД ГАЗАРТ ЦООНOG ӨРӨМДӨХ
ЗӨВШӨӨРЛИЙН ЗАГВАР

.... оны ... дугаар ... сарын ... өдөр

Дугаар

Улаанбаатар хот

Ерөнхий мэдээлэл:

1. Орд газрын нэр: .....
2. Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр, регистрийн дугаар:
.....
3. Худаг /цооног/ гаргах усны мэргэжлийн байгууллага: .....
4. Худаг /цооног/ гаргах байршил: .....
Хаяг: .....
5. Өрөмдлөгийн машин механизм, өрөмдлөгийн арга, техник хэрэгсэл:
.....
6. Худаг /цооног/-ийн гүн: ..... м; худаг/цооног/-ийн тоо: .....
7. Зориулалт: уул уурхайн технологийн усны эх үүсвэрийг тогтоох газрын доорх усны хайгуул судалгааны цооногууд, хүн ам, баяжуулах үйлдвэрлэл, усалгаатай газар тариаланд гэх мэт.
.....

ЗӨВШӨӨРӨЛ ОЛГОСОН:

/ТАМГА/

ДАРГА

..... /Гарын үстгийн тайлал/
/Гарын үсэг/

Усны газрын даргын
2022 оны 25 дугаар сарын 22 өдрийн
дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралт

4/28

СТРАТЕГИЙН ОРД ГАЗАРТ ЦООНOG ӨРӨМДӨХ
ЗӨВШӨӨРЛИЙН ЗАГВАРЫГ ХӨТЛӨХ ЗААвар

1. Стратегийн орд газрын нэрийг тодорхой бичсэн байна.
2. Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр, регистрийн дугаарыг тодорхойлж бичнэ.
3. Худаг /цооног/ гаргах усны мэргэжлийн байгууллагын нэр, регистрийн дугаар, тусгай зөвшөөрлийн дугаарыг бичнэ.
4. Худаг /цооног/ гаргах байршил /солбицол/-ыг бичих ба хаяг хэсэгт худаг, цооногийн байрлал нь аль хот, аймгийн сум дүүргийн нутаг, хороонд байрлахыг бичнэ.
5. Өрөмдлөгийн машин механизм, өрөмдлөгийн арга, техник хэрэгслийг бичихдээ өрөмдлөгийн машины марк, дагалдах техник тоног төхөөрөмж болох компрессор, насосны маркуудыг бичнэ.
6. Худаг /цооног/-ийн гунийг бичихдээ геофизикийн хэмжилт судалгааг үндэслэн бичиж, тэмдэглэл хийнэ. Ажлын даалгавар болон геофизикийн хэмжилтийг үндэслэн худаг/цооног/-ийн тоог бичнэ.
7. Зориулалтын хувьд хүн ам, хөдөө аж ахуй, үйлдвэр, уурхай, эрчим хүч бусад гэснийг доогуур нь зурж тэмдэглэгээ хийх ба энд дурьдагдаагүй зориулалтыг нэмж бичнэ.

Тайлбар: Тавигдах шаардлага

- а/ Усны эх үүсвэрийг тогтоох газрын доорх усны хайгуул судалгааны ажлын даалгаврыг батлуулсан байна.
б/ Геофизикийн хэмжилт хийлгэсэн дүгнэлтийг хавсаргасан байна.
в/ Худаг /цооног/ өрөмдөж байгаа газарт гадаргын болон газрын доорх усыг бохирдооос хамгаалах арга хэмжээ авсан байна.
г/ Зөвшөөрөл өгсөн газраас өөр цэгт худаг, цооногийг шилжүүлж, өрөмдөхийг хориглоно.
д/ Ус ашиглагч худаг /цооног/ өрөмдүүлсний дараа Усны тухай хуулийн 28.4-т заасны дагуу ус ашиглуулах дүгнэлтийг гаргуулна.
е/ Ус ашиглагч худаг /цооног/-ийг усны мэргэжлийн байгууллагаас хүлээн аваадаа паспорт үйлдэн, холбогдох газар /Сав газрын захиргаа/-аар баталгаажуулалт хийлгэсэн байна.

Хавсаргах материалууд:

-Уул уурхайн эсвэл баяжуулах үйлдвэрийн технологийн усны эх үүсвэрийг тогтоох газрын доорх усны хайгуул судалгааны ажлын батлагдсан даалгавар, мониторингийн цооногийг өрөмдөх хүсэлтийг хавсаргасан байна.

-Худаг гаргахад геофизикийн хэмжилт хийлгэсэн дүгнэлтийг хавсаргах ба дүгнэлт нь мэргэжлийн байгууллагаар эсвэл мэргэжлийн зөвлөх инженерээр баталгаажуулсан байна.

Усны газрын даргын
2022 оны 04 дугаар сарын 12. өдрийн
А/28 дугаар тушаалын 3 дугаар хавсралт

УС АШИГЛАХ БОЛОМЖИТ НӨӨЦИЙН ДҮГНЭЛТИЙН ЗАГВАР

20.. оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Дугаар-...

Улаанбаатар хот

1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага:

2. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээг боловсруулсан аж ахуйн нэгж, байгууллага:

3. Төслийн нэр, байршил:

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр, төрөл, зориулалт:

5. Төслийн хүчин чадал, ажиллах горим:

6. Ашиглах нөөцийн хэмжээ, усны эх үүсвэр:

7. Төслийн үйл ажиллагаанд зарцуулах усны хэмжээ:

8. Усны нөөц, ус хэрэглээний тооцоо:

9. Цаашид авах арга хэмжээ, тавигдах шаардлага, зөвлөмж:

Хянасан:

/Албан тушаал/

/Овог, нэр/

Боловсруулсан:

/Албан тушаал/

/Овог, нэр/

Усны газрын даргын
2022 оны 4 дугаар сарын 12-рөдрийн
дугаарт тушаалын 4 дүгээр хавсралт

4/28

ДҮГНЭЛТИЙГ ГАРГАХАД АШИГЛАХ ЗААВАР

Дүгнэлтийн дугаарыг дүгнэлт гарсан дарааллын дагуу давхардуулахгүйгээр өгнө.

1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуй нэгж, байгууллагын нэр, улсын бүртгэлийн дугаар, регистрийн дугаар, холбоо барих утасны дугаар, цахим хаягийг бичнэ.
2. Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлан (нэмэлт тодотгол) боловсруулсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр, холбоо барих утасны дугаар, цахим хаягийг бичнэ.
3. Төслийн нэр, байршил хэсэгт тухайн төслийн нэр, байршил, харьяалагдах сав газрын нэрийг бичнэ.
4. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуй нэгж, байгууллагын тусгай зөвшөөрлийн дугаар, тусгай зөвшөөрөлтэйгээр эрхлэх аж ахуйн үйл ажиллагааны төрлийг бичнэ.
5. Төслийн хүчин чадал, ажиллах горим гэдэгт төслийн хэрэгжих нийт хугацаа, хүчин чадал, жилд ажиллах хоног, ажиллах горим, ажиллах хүний тоог бичнэ.
6. Ус хангамжийн эх үүсвэрийн төрлөөс хамаарч худгийн ундарга (л/сек), газарзүйн байршлын солбицол, усан сангийн эзлэхүүн (m^3), шүүрлийн усны ундарга (л/сек), голын нэр, өнгөргөлт ($m^3/\text{сек}$)-ээр нэгжээр тодорхой бичнэ.
7. Төслийн хоногт болон жилд ашиглах усны хэмжээг ашиглалтын зориулалт тус бүрээр буюу технологийн ус хэрэглээ (эргэлтээр болон нөхөн сэлбэлтээр) унд ахуй, зам талбайн тоосжилт дарах, ногоон байгууламж, нөхөн сэргээлт, техникийн усны хэрэглээг батлагдсан нормын дагуу тооцно.
8. Төслийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах усны хэрэгцээг, тухайн усны эх үүсвэрээс хангахад хүрэлцээтэй эсэхийг тооцож дүгнэнэ.
9. Усны тухай болон холбогдох хууль, тогтоомжид нийцүүлэн ус ашиглагчдад тавигдах шаардлага, усны нөөц ашигласны болон хаягдал усны дүгнэлт гаргуулах заалтууд болон байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланд тусгасан усны нөөцийг бохирдол хомсдолоос хамгаалах тухай зөвлөмжийг тусгаж өгнө.

---оо---

УСНЫ ГАЗРЫН ДАРГЫН
2022 оны 22 дугаар сарын 12-рдийн
дугаар тушаалын 5 дугаар хавсралт

**ГАЗРЫН ДООРХ УСНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ТАЙЛАНГИЙН ЛУСНЫ ТУВШНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ/ЗАГВАР**

2 No	ID_MN	ID_EN	Уст цэгийн терөл	Координат			Гүн, м	Амсрын өндөр, м	Уст давхраа	Усны тувшин хэмжилт, м							
				X	Y	Z				Depth, m	Head , m	Aquifer	20...01.01	20...02.01	20...03.01	20...04.01	20...05.01
5	1																
6	2																
7	3																
8	4																
9	5																
10	6																
11	7																
12	8																
13	9																
14	10																
15	11																
16	12																
17	13																
18	14																
19	15																
20	16																
21	17																

Хянасан:

/Албан тушаал/ .....
/Овог, нэр/

Боловсруулсан:

/Албан тушаал/ .....
/Овог, нэр/

Усны газрын даргын
2022 оны 2 дугаар сарын 26-р
дугаар тушаалын б дугаар хавсралт

**ГАЗРЫН ДООРХ УСНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ТАЙЛАН ГАРГАХАД /УСНЫ ТҮВШНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ/ АШИГЛАХ ЗААВАР**

ID_MN - Цооног болон уст цэгийн нэр, Монгол;

ID_EN – Цооног болон уст цэгийн нэр, Англи;

Уст цэгийн төрөл – Хяналтын цооног, гар худаг, булаг гэх мэт;

Координат – Уст цэгийн байршил (UTM-ээр оруулах тохиолдолд zone бичнэ);

Гүн, м – Уст цэг, цооногийн гүн, метрээр;

Амсрын өндөр – Газрын гадаргаас дээш гарсан цооногийн амсрын өндөр, метрээр;

Уст давхарга – Уст давхаргын төрлийг бичнэ (Даралтад гадаргатай, чөлөөт гадаргатай, хөрсний уст үе гэх мэт);

Усны түвшин хэмжилт, м – Сар бүрээр усны түвшний гар хэмжилтийг бичнэ. Логгерын хэмжилтийг сарын дунджаар оруулна.

---00---

Усны газрын даргын
2022 оны 12 дугаар сарын 22-рэдийн
дугаар тушаалын 7 дугаар хавсралт

ГАЗРЫН ДООРХ УСНЫ ЧНАР, ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАНГИЙН ЛУСНЫ ЧНАРЫН МЭДЭЭЛЛ/ЗАГВАР

No	ID_MN	ID_EN	Сорьц авсан төхөн	Уст цэвэртэй төрөл	Total бактерийн MPN/100	E.coli бактерийн MPN/100	Salmonella бактерийн MPN/100	pH	TDS	Калтуунай SO4 ²⁻	F	Cl	CO3 ²⁻	Na	K	Ca	Mg	NO2 NO3 ⁻	Ba	Be	Sr	Ag	Cd	Co	Cr	Cu	Fe	Mn	Mo	Ni	Zn	Ti	Hg	Al	Pb	B	Sb	As	Se	Хамгийн жаргалжигүүлэгч		Хамгийн жаргалжигүүлэгч	Мөрөн зүйнүүдэл	Хамгийн жаргалжигүүлэгч	Мөрөн зүйнүүдэл
5																																													
6																																													
7	1																																												
8	2																																												
9	3																																												
10	4																																												
11	5																																												
12	6																																												
13	7																																												
14	8																																												
15	9																																												
16	10																																												
17	11																																												
18	12																																												
19	13																																												
20	14																																												
21	15																																												
22	16																																												
23	17																																												

Хянасан:

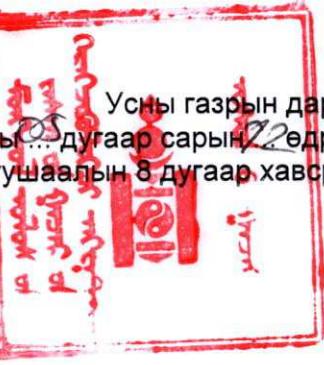
/Албан тушаал/

Боловсруулсан:

/Албан тушаал/

/Овог, нэр/

/Овог, нэр/

Усны газрын даргын
2022 оны 08 дугаар сарын 22 өдрийн
дугаар тушаалын 8 дугаар хавсралт

ГАЗРЫН ДООРХ УСНЫ ЧНАР, ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН ГАРГАХ /УСНЫ ЧНАРЫН МЭДЭЭЛЭЛ/ ЗААВАР

Сорьц авсан огноо – Сорьц авсан он сар өдөр, цаг, минут;

Химийн элементүүд - Лабораторийн шинжилгээний дүн мэдээг, хэмжих нэгжийн хамт тухайн химийн нэгдэлд харгалзуулан утгыг бичнэ;

Жич: Аж ахуйн нэгжийн дотоод хяналт-шинжилгээний тайланда орсон уст цэгүүдийн мэдээ, өгөгдлийг дээрх загвараар, улирал бүр мониторинг, загварчлал хариуцсан мэргэжилтэн нэгтгэн боловсруулж байна.

---00---

Усны газрын даргын
2022 оны 2 дугаар сарын 2 өдрийн
дугаар тушаалын 9 дүгээр хавсралт

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ ГАРГАХ ЗАГВАР

... оны дугаар
сарын ... -ны өдөр

Дугаар-

Аймаг, нийслэл
Утас .....

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, хаяг, утас, улсын бүртгэлийн дугаар болон регистрийн дугаар, цахим хаяг
2. Төслийн байршил, харьялагдах сав газар
3. Төсөл хэрэгжүүлэгч
4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн хэмжээ, координат /Х, У/
5. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл, зориулалт
6. Үйлдвэрийн техник, технологи, ажиллах горим, хүчин чадал
7. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ
8. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ
9. Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, хэмжээ, хийц, дамжуулах шугам сүлжээний урт, диаметр/
10. Худаг, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /насосны хүчин чадал, марк/
11. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл
12. Онцгой нөхцөл

Хянасан:

/Албан тушаал/ ..... /Овог, нэр/

Боловсруулсан:

/Албан тушаал/ ..... /Овог, нэр/

Усны газрын даргын
2022 оны 10 дугаар сарын 10-дэх
дугаар тушаалын 10 дугаар хавсралт

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ ГАРГАХ ЗААВАР

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, хаяг, утас, улсын бүртгэлийн дугаар болон регистрийн дугаар, цахим хаяг

- Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, ирүүлсэн албан тоотоос байгууллага, захирлын нэр, хаяг, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар, утас, цахим хаягийг бичнэ.

2. Төслийн байршил, харьялагдах сав газар

- Тухайн төсөл хэрэгжих аймаг, сум, газрын нэр болон аль сав газарт хамаарах талаар бичнэ.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгч

- Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч болон төсөл хэрэгжүүлэгч мөн туслан гүйцэтгэгч ААН-ийн талаарх мэдээллийг бичнэ.

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн хэмжээ, координат /Х, У/

- Үйл ажиллагаа явуулах болон ашигт малтмал олборлох тусгай зөвшөөрөл, газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ, дугаарыг нь бичнэ.

5. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл, зориулалт

- Ямар төрлийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах талаар дурдана.

6. Үйлдвэрийн техник, технологи, ажиллах горим, хүчин чадал

- Ямар техник, технологи ашиглан хэд хоног ажиллах, хэдэн ээлжээр хэдэн хүн ажиллах тухай бичнэ.

7. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ

- Тухайн жилийн батлагдсан бизнес болон үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнөөс олборлох, боловсруулах бүтээгдэхүүний тоо хэмжээг авч бичнэ.

8. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

- Үнд ахуй болон үйлдвэрлэлийн технологи, бусад хэрэглээний зориулалтаар ашиглах усны эх үүсвэр, чанарын талаарх мэдээллийг дурдана.

- Ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтийн талаарх мэдээлэл, дугаар оруулсан байна.

9. Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, хэмжээ, хийц, дамжуулах шугам сүлжээний урт, диаметр/

- Цэвэр ус болон эргэлтийн усан сан, хаягдлын сангийн хийц зохиомж, багтаамж, ус нөөцлөх савны хэмжээ зэргийг бичнэ.

- Ус дамжуулах шугам сүлжээний диаметр, урт, хийц зэргийг бичнэ.

10. Худаг, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /насосны хүчин чадал, марк/

- Худаг усан сангийн координат, хийц, ундарга, усны чанар, тоолуурын талаарх мэдээллийг бичнэ.

11. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

- Төслийн байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний тайланг боловсруулсан байгууллага, батлагдсан оныг бичнэ.

- Гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бус, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуультай давхцалтай бол тавласан гэрээний талаар оруулна.

12. Онцгой нөхцөл

Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, булаг шандын эхийг тохижуулах, цэвдэг мөстлөгийг хамгаалах, үер усны аюулаас сэргийлэх, усны чанарыг сайжруулах талаар тусгана.

Усны газрын даргын
2022 оны 05 дугаар сарын 27. Өдрийн
дугаар тушаалын 11 дүгээр хавсралт

ХАЯГДАЛ УСНЫ ДҮГНЭЛТ ГАРГАХ ЗАГВАР

20..... оны .....дугаар
сарын .....-ны өдөр

Дугаар .....

Аймаг, нийслэл
Утас:.....

1. Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар, цахим хаяг;
2. Төслийн нэр, байршил;
3. Хаягдал ус хаях цэгийн байршил, координат;
4. Цэвэрлэгээний арга, түвшин;
5. Хаягдал усны хэмжээ;
6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ, төрөл;
7. Ус бохирдуулсны төлбөр, тооцоо;
8. Хууль тогтоомж, дүрэм, журам, норм стандартын талаар зөвлөмж;
9. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ;

Хянасан:

/Албан тушаал/ ..... /Овог, нэр/

Боловсруулсан:

/Албан тушаал/ ..... /Овог, нэр/

Усны газрын даргын
2022 оны 7 дугаар сарын 12 өдрийн
тоот тушаалын 12 дугаар хавсралт

ХАЯГДАЛ УСНЫ ДҮГНЭЛТ ГАРГАХ ЗААВАР

1. Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар, цахим хаяг: гэсэн хэсэгт үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгч иргэн болон байгууллагын нэр, иргэний регистрийн дугаарыг, аж ахуйн нэгж байгууллага бол улсын бүртгэлийн гэрчилгээн дээрх оноосон нэр, дарга, захирлын нэр, байгууллагын удирдлагуудтай холбогдох утасны дугаар, аж ахуйн нэгж байгууллагын улсын бүртгэлийн дугаар, цахим хаяг зэрэг мэдээллийг бүрэн агуулна.

2. Төслийн нэр, байршил: Үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэн явуулж буй чиглэл, байршлыг сум, орон нутгийн нэрээр зайд, зүг чиг, хамаарах сав газрыг тодорхой зааж өгнө.

3. Хаягдал ус хаях цэгийн байршил, координат: Хаягдал усыг төвлөрсөн сүлжээнд эсхүл байгальд нийлүүлж байгаагаас хамаарч хаягдал ус хаях цэгийн байршил, цэвэрлэх байгууламжийн нэр, хаягдал усны даланд хуримтуулж эргүүлэн ашиглаж буй техник, технологи, ашиглалтын хүчин чадал, далангийн эзлэхүүнийг м³/хоногоор илэрхийлж бичнэ. Мөн ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлага хангарт, хамгаалалтын талаарх мэдээлэлд түүний хамгаалалт, ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байдал, тухайн орчин бохирдож буй эсэх талаас нь тайлбарлан бичнэ.

4. Цэвэрлэгээний арга, түвшин: Цэвэрлэгээний төрлийг механик, биологи, химийн гэж ялган м³/хоногоор, цэвэршүүлэлтийн түвшинг хувиар (%), цэвэрлэсэн бохир усаа гадаргын усанд, хөрсөнд хаях байдлаар нь ялгаж м³/хоногоор илэрхийлж бичнэ.

5. Хаягдал усны хэмжээ: Хаягдал усны тоолууртай бол тоолуурын заалтаар, тоолуургүй бол хаягдал усны хэмжээг хэрхэн тооцсон талаарх тооцоог дэлгэрэнгүй бичнэ.

6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ, төрөл: БОАЖ-ын Сайд, БХБ-ын Сайдын хамтарсан 2019 оны А-816/218 тоот тушаалаар батлагдсан "Хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын жишиг хэмжээ"-г үндэслэн органик бодис /химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч/-ын хэмжээг үйлдвэр, үйлчилгээний чиглэлээс хамааруулж тооцно. Хоногт 50 шоо метрээс их эсхүл аюултай бохирдуулах бодис агуулсан хаягдал ус гаргадаг ус бохирдуулагчийн хувьд байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораторийн шинжилгээний дүнгээр илэрсэн бохирдуулах бодис тус бүрээр тооцно.

7. Ус бохирдуулсны төлбөр, тооцоо: Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, 6 дугаар зүйлийн 6.1, Засгийн газрын 2019 оны 316 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан "Ус бохирдуулсны төлбөрийн хэмжээ", БОАЖ-ын Сайд, Сангийн Сайдын 2021 оны А-406/226 тоот хамтарсан тушаалаар батлагдсан "Хаягдал усны эзлэхүүн, бохирдуулах бодисын агууламжийг үндэслэн хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээг тогтоох журам, тооцоолох аргачлал"-ыг тус тус үндэслэн төлбөрийг тооцно. Хэрэв хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын хэмжээ хаягдал усны чанарын стандартын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс хэтэрсэн бол тухайн бодист ногдох төлбөрийг БОАЖ-ын Сайдын 2019 оны А/635 тоот тушаалаар батлагдсан "Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам"-ыг үндэслэн нөхөн төлбөр тооцно.

8. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээнд дараах асуудлыг тусгана.

- БОНХ-ийн Сайдын 2013 оны А-156 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам"-ын 2.1.4, 3.6.1 дэх заалтыг мөрдүүлэх талаар;

- Усны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2-т заасны дагуу хаягдал ус хаях, зайлцуулах зөвшөөрлийн бичиг авах, сунгуулах /байгууллагыг зааж өгөх/;

- Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.13 дахь заалтад заасны дагуу "Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ"-г байгуулах, дүгнүүлж, сунгуулах /байгууллагыг зааж өгөх/;
  - Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа оны эхний улиралд багтаан гаргуулах бөгөөд улирал бүр хоёроос доошгүй хаягдал усны сорьц авч, итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлэн, сүүлийн сарын 15-ны дотор ирүүлж байх шаардлагыг тусгах, хэрэв хоногт 50 шоо метрээс бага хаягдал ус гаргадаг ус бохирдуулагчийн хувьд жилд нэг удаа хаягдал усны сорьц авч итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлэн жил бүрийн 11 дүгээр сарын 20-ны дотор харьяа сав газрын захиргаанд хүргүүлж байх талаар;
  - Хаягдлын сангийн нэвчилт, шүүрэлтийг хянах зорилгоор мониторингийн цооног байгуулж тогтмол хяналт тавих талаар тусгах;
9. Хууль тогтоомж, дүрэм, журам, норм стандартыг мөрдүүлэх:
- "Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015" стандарт, "Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх хаягдал ус. MNS6561:2015" стандартыг мөрдүүлж ажиллахыг тусгасан байна.
  - Шаардлагатай тохиолдолд нэмэлт ажлуудыг тусгаж, хэрэгжүүлэх талаар зөвлөнө.
10. Хавсралт:
- Татварын албаны "Ус бохирдуулсны төлбөрийн тайлан ТТ-25 маяг"-ыг бөглөж хавсаргана.

---000---

Усны газрын даргын
2022 оны 13 дугаар сарын 12 өдрийн
дугаар тушаалын 13 дугаар хавсралт

ЦООНГОГ ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТЫН ЗАГВАР

.... оны ... сарын ... өдөр

Дугаар

..... хот, аймаг, СГЗ

Еренхий мэдээлэл:

..... хот, аймгийн ..... хороо, сумын нутаг
дэвсгэрт байрлах.

зориулалтаар ..... компанийн хийж гүйцэтгэсэн
/эрэлийн, хайгуулын, ашиглалтын, мониторингийн/ цооногийг 20.... оны ..... сарын ..... -ний
өдрөөс 20.. оны .. сарын .. өдөр хуртэл өрөмдөж..... захиалагчид
хүлээлгэж өгев. Үүнд:

1. Цооногийн солбицол: X- У-
2. Цооногийн гүн..... м; Усны статик түвшин..... м; Цооногийн үндарга..... л/с;
3. Цооногийн өрөмдлөгийн диаметр..... мм, суултын яндангийн диаметр ..... мм;
4. Шүүр яндангийн тэрэл..... диаметр ..... мм, шүүр суулгасан гүн..... м-ээс..... м;
5. Уст үеийн байрлал..... м-ээс..... м, тунгаагчийн урт..... м-ээс..... м;
6. Цооногт шавхалт, туршилт хийсэн хугацаа:

Шавхалтыг .... оны ... дугаар сарын ... өдрийн ... цагаас .... өдрийн .... цаг хуртэл хийсэн.

Шавхалтыг ..... /эрлифтийн аргаар, насосоор/ ..... м гүнд суулган, ус өргөгч янданг
суулгасан гүн..... м, хий дамжуулах янданг суулгасан гүн..... м, усны түвшинг /гараар хэмжих
багаж, ... маркийн логгер/-оор хэмжсэн.

7. Цооногийн шавхалтын үеийн үндарга..... л/с-д түвшний бууралт ..... м;
ундарга ..... л/с-д түвшний бууралт ..... м;
8. Ус агуулагч хурдас чулуулгийн талаарх мэдээлэл:
9. Цооногт хийсэн усны дээжлэлт, химийн шинж чанар:

Цооног өрөмдөж дуусах, угаалга хийх, шүүр бэлтгэж тавих, шавхалт хийх үеийн захиалагчийн
төлөөлөгч:

Овог, нэр..... албан тушаал..... Гарын үсэг.....

Цооногийг хүлээн авсан:

Гүйцэтгэгчийг төлөөлж:

Захиалагчийг төлөөлж:

СГЗ, БОАЖГ-ыг төлөөлж:

Овог, нэр:

Овог, нэр:

Овог, нэр:

Албан тушаал:

Албан тушаал:

Албан тушаал:

Гарын үсэг:

Гарын үсэг:

Гарын үсэг:

/Тамга, тэмдэг/

/Тамга, тэмдэг/

/Тамга, тэмдэг/

Усны газрын даргын
2022 оны 12 дугаар сарын 12-р
дугаар тушаалын 14 дүгээр хавсралт

ЦООНOG ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТ ХӨТЛӨХ ЗААВАР

Ерөнхий мэдээлэл хэсэгт цооног өрөмдсөн аймаг, сум, сав газар, аж ахуйн нэгж байгууллагын талаар товч дурьдана. Актыг үйлдэхдээ:

1. Улсын усны мэдээллийн санд бүртгэгдэг учраас цооногийн байршлыг тодорхой оруулна.
2. Өрөмдсөн цооногийн гүн, статик түвшин, ундаргыг цооногийн паспортыг үндэслэн тодорхой бичсэн байна.
3. Цооногийн өрөмдлөгийн диаметр, цооногийн тадна талын суултын яндангийн диаметрийг тоон утгаар, нэгжийг мм-ээр бичнэ. Жишээ нь: 273 мм, 219 мм, 168 мм.
4. Цооногт суулгасан шүүр яндангийн төрлийг тодорхой бичих ба шүүр суулгасан гүнийг тодорхой бичнэ. Жишээ нь: шүүр яндангийн төрөлд ган шүүр, PVC гэх мэт, шүүр суулгасан гүнийг 15.0 м - 25.0 м хүртэл гэх мэт.
5. Уст үеийн байрлалд 1-ээс дээш хэдэн ч уст үе байж болно. Жишээ нь: 3.0 м - 10.0 м, 15.0 м-21.0 м гэх мэт, харин тунгаагчийн уртыг цооногийн ёроолоос авах бөгөөд цооногийн гүнийг 30 м гэж үзвэл тунгаагуурын уртыг 25.0 м - 30.0 м гэж бичнэ.
6. Цооногт шавхалт туршилт хийсэн хугацааг тодорхой бөглөх тухайлбал 24 цаг, 36 цаг, 72 цаг гэх мэт. Ус өргөгч яндан ба хий дамжуулах янданг суулгасан гүнийг цооногийн гүнзээс тооцож бичнэ. Мөн усны тувшиний өөрчлөлтийг хэмжсэн багажийг тодорхой бичнэ. Жишээ нь: Гар хэмжигч багажаар эсхүл solinst, diver гэх мэт.
7. Цооногт шавхалт, туршилт хийсэн үеийн ундаргыг товч тодорхой бичнэ. Жишээ нь: Шавхалтын үеийн ундарга 1.2 л/с-д тувшиний бууралт 3.5 м гэж бүртгэнэ.
8. Ус агуулагч хурдас, чулуулаг буюу уст давхаргын геологи-литологийн бүрэлдэхүүн: деревдөгчийн сэвсгэр хурдас, /all Q4/, мөлгөржсен хайр, хайрга гэх мэтээр тэмдэглэнэ.
9. Цооногт хийсэн усны дээжлэлт, химийн шинж чанарт усны химийн найрлагын талаар тухайлбал химийн бүрэлдэхүүнээрээ холимог ангийн, холимог бүлгийн 3-р төрлийн, Чанарын хувьд цэнгэгдүү, хатуу ус гэх мэтээр тэмдэглэх бөгөөд хүн амын унданд тавигдах MNS0900:2018 гэж стандартыг бичсэн байна /усны химийн шинжилгээний дүнэлтээс авч бичнэ/.

Тайлбар: Мен цооног өрөмдөж дуусах, угаалга хийх, шүүр бэлтгэж тавих, шавхалт хийх үед захиалагчийн төлөөлөгчийг байлцуулна.

Цооногийг хүлээн авсан тухай гүйцэтгэгч болон захиалагчийн төлөөллийг оруулан актыг 3% үйлдэж, гарын үсэг зурж, тамга тэмдгээр албажуулна.

Цооног хүлээлцэхэд тухайн сав газрын мэргэжилтэн болон эсхүл аймаг, сумын байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, байгаль хамгаалагч нарыг оролцуулж болно.

Усны газрын даргын
2022 оны дугаар сарын 2-р зөдийн
дугаар тушаалын 15 дугаар хавсралт

ХУДАГ /ЦООНГОГ/ ГАРГАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ ОЛГОХ ЗАГВАР

... оны ... сарын ... өдөр

Дугаар

... хот, аймаг, СГЗ

Ерөнхий мэдээлэл:

1. Захиалагч иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын нэр: .....
2. Худаг /цооног/ гаргах усны мэргэжлийн байгууллага: .....
3. Худаг /цооног/-ийн ангилал: Инженерийн хийцтэй худаг шинээр гаргах, цооног гаргах, уст цэгийг сэргээн засварлах, бусад .....
4. Худаг /цооног/ гаргах байршил: .....
Хаяг: .....
5. Өрөмдлөгийн машин механизм, өрөмдөх арга, техник хэрэгсэл: .....
6. Худаг /цооног/-ийн гүн: ..... м;
7. Зориулалт: хүн ам, хөдөө аж ахуй, уул уурхай, үйлдвэр, эрчим хүч, бусад .....

ЗӨВШӨӨРӨЛ ОЛГОСОН:

..... /БОАЖГ, СГЗ/

/ТАМГА/

/Гарын үсэг/

Усны газрын даргын
2022 оны 1 дугаар сарын 12-рэдийн
дугаар тушаалын 16 дугаар хавсралт

**ХУДАГ /ЦООНӨГ/ ГАРГАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ ОЛГОХ
ЗАГВАРЫГ ХӨТЛӨХ ЗААВАР**

1. Захиалагч иргэн аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр хаяг, гэрчилгээ, регистрийн дугаарыг бичнэ.
2. Худаг /цооног/ гаргах усны мэргэжлийн байгууллагын нэр, регистрийн дугаар болон тусгай зөвшөөрлийн дугаарыг бичнэ.
3. Худаг /цооног/-ийн ангиллыг тодорхой бичнэ.
4. Худаг /цооног/ таргах байршлыг уртраг, өргөргийг бичих ба хаяг хэсэгт худаг, цооногийн байрлал нь аль хот, аймгийн сум дүүргийн нутаг, хороонд байрлахыг бичнэ.
5. Өрөмдлөгийн машины марк, дагалдах техник тоног төхөөрөмж болох компрессор, насосны марк, өрөмдлөгийн /эргэлтэй цохилтот/ зэрэг өрөмдөх аргыг гэх мэт бичнэ. Жишээ нь: HANJIN POWER-4000, Хийн цохилтот аргаар, INGERSOLL-900 маркийн компрессор, HANJIN маркийн насос гэх мэтээр тэмдэглэнэ.
6. Худаг /цооног/-ийн гүнийг бичихдээ штангны урт, геофизикийн хэмжилт судалгааг үндэслэн бичиж, тэмдэглэнэ.
7. Зориулалтын хувьд хүн ам, хөдөө аж ахуй, үйлдвэр, уурхай, эрчим хүч гэснийг доогуур нь зурж тэмдэглэгээ хийх ба энд дурьдагдаагүй зориулалтыг нэмэлтээр бичиж тэмдэглэнэ.

Тайлбар. Хавсаргах материал:

- Худаг гаргахад уст цэгийт тогтоосон геофизикийн хэмжилт хийлгэсэн дүгнэлтийг хавсаргах ба дүгнэлт нь мэргэжлийн байгууллагаар эсвэл мэргэжлийн зөвлөх инженерээр баталгаажсан байна.
  - Уул уурхайн эсвэл баяжуулах үйлдвэрийн технологийн усны эх үүсвэрийг тогтоох газрын доорх усны хайгуул судалгааны ажлын батлагдсан даалгаврыг үндэслэн хайгуулын цооног, хайгуул-ашиглалтын цооног, газрын доорх усны мониторингийн цооногийн зөвшөөрлийг холбогдох Сав газрын захираганаас гаргаж өгнө.

Тавигдах шаардлага:

- Геофизикийн хэмжилт хийлгэж дүгнэлтийг хавсаргасан байна.
- Худаг /цооног/ өрөмдөж байгаа газарт гадаргын болон газрын доорх усыг бохирдохоос хамгаалах арга хэмжээ авсан байна.
- Зөвшөөрөл өгсөн газраас өөр цэгт худаг, цооногийг шилжүүлж, өрөмдөхийг хориглоно.
- Ус хэрэглэгч, ашиглагч нь худаг /цооног/-ийг усны мэргэжлийн байгууллагаас худгийн паспортыг хүлээн авахдаа холбогдох газар /БОАЖГ, СГЗ-нд бүртгүүлж/-аар баталгаажуулалт хийлгэсэн байна.

Усны газрын даргын
2022 оны 03 дугаар сарын 12 өдрийн
Дугаар тушаалын 17 дугаар хавсралт

ЦООНГОГ БИТҮҮМЖЛЭХ АКТ ҮЙЛДЭХ ЗАГВАР

... оны ... дугаар ... сарын ... өдөр

Дугаар

... хот, аймаг, сум

хороо, сүмийн нутаг
дэвсгэрт байрлах компанийн /эрэл-хайгуулын, ашиглалтын, мониторингийн/
зориулалттай
цооногийг 20... оны ... сарын ... -ний өдрөөс 20... оны ... сарын ... өдөр
хооронд ..... компани битүүмжилж, захиалагчид хулээлгэж өгев. Үүнд:
Цооногийн мэдээлэл:

1. Битүүмжлэх шаардлага /тайлбар/.....;
2. Цооногийн солбицол: X- ..... Y- .....
3. Цооногийн гүн..... м; Усны статик түвшин:..... м; Цооногийн ундарга..... л/с;
4. Суултын яндангийн диаметр ..... мм, суулгасан гүн..... м-ээс..... М;
5. Шүүр яндангийн төрөл....., диаметр ..... мм; суулгасан гүн..... м-ээс..... М;
6. Уст үеийн байрлал:..... м-ээс..... М, тунгаагчийн урт..... м-ээс..... М;

Ажлын аргачлал:

7. Суултын янданг сугалах: а/ бүрэн сугалсан; б/ ..... -м сугалсан;
8. Шүүрийн янданг сугалах: а/ бүрэн сугалсан; б/ ..... -м сугалсан;
9. Цооногийг дээрээс цэвэрлэж өрөмдсөн: а/ тийм б/ угүй;
10. Өрмийн суурь машин марк, төрөл:.....;
11. Өрөмдсөн гүн:..... м-ээс..... М, өрөмдсөн диаметр..... ММ;
12. Яндан цуулагч ашигласан: а/ тийм б/ угүй;
13. Цуулсан яндан хоолой: ..... м-ээс..... М; ..... м-ээс..... М; ..... м-ээс..... М;
14. Битүүмжилсэн цементний марк, төрөл:....., няйт ..... г/см³;
15. Цементний нийт эзлэхүүн /битүүмжлэхэд ашигласан/..... м³;

Нэмэлт тайлбар:.....

Цооног битүүмжлэх үеийн хяналт, захиалагчийн төлөөлөгч:

Овог, нэр:..... албан тушаал:..... Гарын үсэг:.....

Хүлээн авсан:

Гүйцэтгэгчийг төлөөлж:	Захиалагчийг төлөөлж:	СГЗ, БОАЖГ-ыг төлөөлж:
Овог, нэр:	Овог, нэр:	Овог, нэр:
Албан тушаал:	Албан тушаал:	Албан тушаал:
Гарын үсэг:	Гарын үсэг:	Гарын үсэг:
/Тамга, тэмдэг/	/Тамга, тэмдэг/	/Тамга, тэмдэг/

Усны газрын даргын
2022 оны 12 дугаар сарын 18 өдрийн
А/2 дугаар тушаалын 18 дугаар хавсралт

ЦООНГОГ БИТҮҮМЖЛЭХ АКТ ХӨТЛӨХ ЗААВАР

Цооногийн байршил, захиалагч, гүйцэтгэгч байгууллага болон ажил гүйцэтгэсэн огноог эхний хэсэгт тодорхой бичнэ.

1. Ямар шалтгаанаар цооногийг битүүмжилж байгаа талаар тайлбарлаж бичнэ.
2. Цооногийн солбицлыг GPS ашиглан хэмжилт хийсэн координатыг бичнэ.
3. Цооногийн гүн, усны статик түвшин, ундаргын мэдээллийг цооногийн паспортыг үндэслэн бичнэ. Байгалийн горимд байгаа цооногт усны түвшинг газар дээр нь хэмжилт хийж болно.
4. Суултын яндангийн диаметр, суулгасан гүний мэдээллийг цооногийн паспорт, хүлээн авсан актыг үндэслэн бичнэ.
5. Шүүр яндан нь тухайн цооногийн уст үе, давхаргад тааруулан, ус нэвтрүүлэх зорилгоор сууринуулсан байдаг ба терел нь төмер, ган, PVC гэх мэт байдаг. Шүүрийн яндангийн мэдээллийг цооногийн паспорт, хүлээн авсан актыг үндэслэн бичнэ.
6. Уст үеийн байрлал, тунгаагуурын талаарх мэдээллийг цооногийн паспорт, цооног хүлээн авсан акт дээр үндэслэн бичнэ.
7. Суултын янданг өрөмдлөгийн машин ашиглан сугалж авах шаардлагатай ба ажлын гүйцэтгэлийн тохирох мэдээллийн урд үсгийг дугуйлна. Бүрэн сугалж авч чадаагүй тохиолдолд хэдэн метр яндан хоолой сугалж гаргасан мэдээллийг метрээр бичнэ.
8. Шүүрийн янданг өрөмдлөгийн машин ашиглан сугалж авах шаардлагатай ба ажлын гүйцэтгэлийн тохирох мэдээллийн урд үсгийг дугуйлж сонгоно. Бүрэн сугалж авч чадаагүй тохиолдолд хэдэн метр яндан хоолой сугалж гаргасан мэдээллийг метрээр бичнэ.
9. Цооногийг дээрээс нь цэвэрлэж өрөмдөх нь шүүрийн яндан PVC байх үед хэрэглэгдэх ба бүрэн сугалж чадаагүй тохиолдолд дээрээс нь буталж өрөмддөг. Тиймээс тохирох мэдээллийн урд үсгийг дугуйлж тэмдэглэгээ хийж тайлбарыг бичнэ.
10. Цооногийг дээрээс нь цэвэрлэж өрөмдсөн тохиолдолд өрмийн суурь машины марк, ямар аргаар өрөмдсөн өрөмдлөгийн төрлийг тодорхой бичнэ.
11. Цооногийг дээрээс цэвэрлэж өрөмдсөн тохиолдолд өрөмдсөн гүн, диаметрийг тодорхой бичнэ.
12. Яндан цуулагчийг төмөр болон ган шүүрийн яндантай тохиолдолд ашигладаг. Ингэхдээ тусгаарлах уст үеийг тодорхойлж, тухайн уст үеийн харалдаа яндан хоолойг цуулдаг. Тиймээс тохирох мэдээллийн урд үсгийг дугуйлж тэмдэглэгээ хийнэ.
13. Яндан цуулагчийг ашигласан тохиолдолд хэдээс хэдэн метрийн хооронд яндан хоолойг цуулсан мэдээллийг тодорхой бичнэ.
14. Битүүмжлэхэд ашиглаж байгаа цементний марк, төрлийг тодорхой бичнэ. Жишээ нь: Mak ХХК-нд үйлдвэрлэсэн, PC-42.5 терел гэх мэт.
15. Тухайн цооногийг битүүмжлэхэд ашиглласан нийт цементэн зуурмагийн эзлэхүүнийг тооцож бичнэ.

* Нэмэлт тайлбар хэсэгт гүйцэтгэлийн үед гарсан нэмэлт ажил, хундрэл, давуу тал, актанд тусгатдаагүй зүйлс болон цементэн зуурмагийн орц гэх мэт мэдээллийн тайлбар бичнэ.

Усны газрын даргын
2022 оны 25 дугаар сарын 20 өдрийн
дугаар тушаалын 19 дүгээр хавсралт

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ ДҮГНЭХ АКТЫН ЗАГВАР

Ус ашиглах гэрээний дугаар, гэрээ байгуулсан он сар өдөр	
Төслийн нэр:	
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр:	
Регистрийн дугаар:	
Тусгай зөвшөөрлийн дугаар:	
Төслийн байршил:	
Гэрээ дүгнэсэн он сар өдөр	

Гэрээний биелэлт

№	Гэрээний гол нөхцөл	Гүйцэтгэл /тоон болон хувиар илэрхийлнэ/. (СГЗ бөглөнө)
1	Усны эх үүсвэр: - Унд, ахуйн (Гүний худаг, зөөврөөр) - Технологи (Шүүрлийн ус, Гадаргын ус, газрын доорх ус) - Зам талбайн тоосжилт; - Ногоон байгууламжийн усалгаа	- Унд ахуйн хэрэглээний усыг вэрийн эзэмшлийн гүний худгаас, технологийн хэрэглээний усыг газрын доорх усаар, зам талбайн тоосжилт, ногоон байгууламжийн усалгааг шүүрлийн усаар гэх мэт ус ашиглаулах дүгнэлтэд тусгасан эх үүсвэрүүдээс хангасан эсвэл вэр байсан эсэх; - Усны нөөцийг хэмнэх, эргүүлэн ашиглах даалгаварт тусгасан нехэн сэлбэлтээр авсан усны хэмжээ, хэтрүүлсэн эсэх
2	Ашиглах усны хэмжээ, (м ³) 2.1.1. унд ахуй 2.1.2. ашигт малтмал олборлон, баяжуулахад ашиглах ус 2.1.3. зам талбайн тоосжилт 2.1.4. ногоон байгууламжийн усалгаа 2.2.1.1. унд ахуй 2.2.1.2. ашигт малтмал олборлон, баяжуулахад ашиглах ус 2.2.1.3. зам талбайн тоосжилт 2.2.1.4. ногоон байгууламжийн усалгаа нийт ... м ³ гэх мэт	- Ашигласан усны хэмжээ нь тоолуурын заалтаар эсвэл ус ашиглаулах дүгнэлтээр тооцсоноор ... гэх мэт 2.2.1.1. унд ахуй 2.2.1.2. ашигт малтмал олборлон, баяжуулахад ашиглах ус 2.2.1.3. зам талбайн тоосжилт 2.2.1.4. ногоон байгууламжийн усалгаа нийт ... м ³ ус ашигласан. • Дүгнэлтэд тусгагдсан усны хэмжээ багассан бол шалтгааны тайлбар, үндэслэлийг бичих Тухайлбал, Уурхайн ... сараас үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн тул ажиллах хоног багассан. (Үндэслэл: сумын Засаг даргын тодорхойлолт .... СГЗ-нд ирүүлсэн хүсэлт, хяналт шалгалтаар явсан ажлын хэсгийн дүгнэлт гэх мэт) ▪ Усны нөөцийг ус ашиглах гэрээнд заасан хэмжээнээс хэтрүүлэн ашигласан эсэхийг баталгаажуулсан акт баримт
3	3.1. Усны чанар найрлага	Унд ахуйн болон үйлдвэрийн технологийн уснаас улирал тутам дээж авч шинжилгээ хийлгэн хариуг үндэслэнэ.
4	4.1. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох бохирдохоос	• Гэрээнд тусгагдсан ажлуудыг биелүүлсэн эсэх

	<p>сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг төлөвлөж ирүүлэх.</p> <p>4.1.1. 4.1.2. 4.1.3. (Доод тал нь 3 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхийг гэрээнд тусгаж өгөх)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг хүлээж авах ажлын хэсэгт оролцсон талаар
5	5.1.Усны тоолуур	Усны тоолуурын баталгаажуулалт, бусад мэдээлэл
6	<p>6.1. Усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ, (мян.төг)</p> <p>6.1.1. унд ахуй 6.1.2. ашигт малтмал олборлон, баяжуулахад 6.1.3. зам талбайн тоосжилт дараахад ..... Нийт:</p>	<ul style="list-style-type: none"> Дүгнэлтэд тусгагдсан төлбөр барагдуулсан эсэх, төлөөгүй бол шалтгаан тайлбар, үндэслэл Усны нөөц ашигласны төлбөрийн баталгаажуулсан тоолуурын заалт, тоолуургүй ашигласан хугацааг ус ашиглуулах дүгнэлт буюу горимоор тооцно.
7	7.1.Тухайн жилийн ус ашиглалтын тайланг хүлээн авах.	<ul style="list-style-type: none"> Ус ашиглуулах гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэх

Дүгнэлт:

Гэрээ дүгнэсэн:

Ус ашиглуулагч:
Сав газрын захиргааны дарга

Ус ашиглагч:
.... ХХК-ийн захирал

Хариуцсан мэргэжилтэн ....
Хаяг:

.... ХХК-ийн менежер
Хаяг:

Усны газрын даргын
2022 оны 1 дугаар сарын 20-р
дугаар тушаалын 20 дугаар хавсралт

**УС БОХИРДУУЛСНЫ ТӨЛБӨРИЙН
ГЭРЭЭ ДҮГНЭХ АКТЫН ЗАГВАР**

№	Гэрээний нөхцөл	Гэрээний биелэлт	Тайлбар
1	Хаягдал усны дүгнэлтэд заасан ажлуудыг хэрэгжүүлж тусгасан эсэх		
2	Хаягдал усны шинжилгээ хийлгэсэн эсэх /улирал бүрээр/		
3	Цэвэрлэгээний тувшин		
4	Хаягдлын далангийн нэвчилт, шүүрэлтийг хянах зорилгоор ургалын доод хэсэгт мониторингийн цооног байгуулж тогтмол хяналт шинжилгээг хийх		
5	Хаягдлын сангийн бүрэн бүтэн байдлын үнэлгээ		
6	Ус бохирдуулсны төлбөр, нөхөн төлбөрийг төлсөн эсэх		
7	Ус бохирдуулсны төлбөрийг хугацаанд нь төлсөн эсэх /Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсэгт заасны дагуу дараа улирлын эхний сарын 20-ны дотор харьяалах татварын албанад төлнө/		
8	Хаягдал усны чанарын стандартыг хангаж ажилласан эсэх /"Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015 стандарт/		
9	Бохирдуулах бодисын ялгарал шилжилтийн системд усны бохирдлын мэдээг бүртгүүлсэн эсэх		

Гэрээ дүгнэсэн:

Сав газрын захиргаа /сум. дүүргийн Засаг дарга/ /

Гэрээг тайлагнасан:

Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын нэр

/Албан тушаал/ /

Овог, нэр

**УСНЫ БОХИРДЛЫН ЭХ ҮСВЭРИЙН
МЭДЭЭЛЛИЙГ НЭГГЭН ГАРГАХ ЗАГВАР**

2022 оны дугаар сарын 21 дугаар хавсралт
Д/дугаар тушаалын 21 дугаар хавсралт

№	Мэдээллийн санд оруулах мэдээллийн агуулга	Мэдээллийн санд оруулах дүн, мэдээ	Тайлбар
1. Усны бохирдуулагчийн томоохон эх үсвэрийн мэдээлэл /Хаягдлын усаа байгальд шууд нийтийнцэг ус бохирдуулагч/			
Ус бохирдуулагчийн нэр /иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага/ Ус бохирдуулагчийн хаяг, байршил /үйлдвэр, үйлийгээ эрхэлж буй төслийн байршил/ Ус хангамжийн эх үсвэр /төвлөрсөн шугамаас, гүний худгаас, гол, нүүраас гэх мэт/ Ус бохирдуулагчийн үйлдвэр, үйлийгээний төрөл /жишиээ нь Max боловсруулах, ноос угаах, нүүрс олборлох, баижуулах гэх мэт/ Хаягдлын хэмжээ, м ³ /жил			
Ажиллах горим /жилд ажилласан хоног/ Цэвэрпэх байгууламжийн төрөл, ажиллагаа /механик, биологи, физик, хими, цэвэртэгээний арга, цэвэрлэж байгааг тодорхойлох/ Хүрээлэн буй орчинд нийтийнч буй хаягдлын усны чанар, найрлага /хүрээлэн буй орчинд нийтийнч хаягдлын усанд агууллагдах бохирдуулаж бодисын зөвшөөрдөх дээд хэмжээнээс хэтэрсэн эсэх, хэтэрсэн бол ямар үзүүлэлт, ямар бодис стандартгаас хэтэрсэн талаар бичих/ Хаягдлын ус хаяг, зайлцуулж зөвшөөрөл /зөвшөөрлийг ханаас, хэзээ авсан/			

		2. Ус бохирдуулагчийн мэдээлэл /Хаягдал уссаа ариутах татууртын төвлөрсөн сүлжээнд нийтүүлдэг ус бохирдуулагч/
		Ус бохирдуулагчийн нэр /иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага/ Ус бохирдуулагчийн хаяг, байршил /үйлдвэр, үйлчилгээ эрхэлж буй Төслийн байршил/ Ус хангамжийн эх үүсвэр /төвлөрсөн шугамаас, гүний худгаас, гол, нүүраас гэх мэт/
2.1		Ус бохирдуулагчийн үйлдвэр, үйлчилгээний төрөл /жишээ нь Мах боловсруулах, носс угаах, нүүрс опборлох, баяжуулах гэх мэт/ Хаягдал усны хэмжээ, м ³ /жил Ажиллах горим /жоопц ажилласан хоног/ Ариутгах татууртын сүлжээнд нийтүүлж буй хаягдал усны чанар, найрлага /ариутгах татууртын сүлжээнд нийтүүлэх хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрэгдхэг дээд хэмжээнээс хэтэрсэн эсэх, хэтэрсэн бол ямар үзүүлэлт, ямар бодис стандартгаас хэтэрсэн талаар бичих/ Хаягдал ус хаях, зайнтуулах зөвшөөрөл /зөвшөөрлийг хаанаас, хэзээ авсан/
		3. Ус бохирдуулсны үндэс гариф
3.1	Ус бохирдуулсны төлбөр, нөхөн төлбөр	
	3.2 Усны бохирдын эх үүсвэрийн хяналт шинжилгээний сүлжээ	
	Хаягдал ус хаях цагийн байршил /хаягдал уссаа байгальд шүүд нийтүүлж байгаа бол хаягдал ус хаях цагийн байршилыг нутаг дэвсгэр, засаг захирагааны нэр, координатаар/	
3.2.1	Хаягдал ус хаях цэг тогтоосон тодорхойлолт /хаягдал уссаа байгальд шүүд нийтүүлж байгаа ус бохирдуулагчид хаягдал ус зайнтуулах цэг тогтоосон Сум, дүүргийн Засаг даргын захиралж/ Усны бохирдын хяналт шинжилгээний хөтөлбөр /усны тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1.2-д заасны дагуу усны хэрэглээ хариуцсан ус ашиглалтын менежерийн дотоод хяналтын төвлөгөө/	
	4. Усны бохирдын эх үүсвэрийн хяналт шинжилгээний дун мэдээ	
4.1	Дундаж, хамгийн их, бага, хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын зөвшөөрэгдхэг дээд хэмжээнээс хэтэрсэн байдал	
	5. Хаягдал Ус зайнтуулаалтын мэдээлэл	
5.1	Хаягдал усны хэмжээ /сав газар, аймаг, нийслэл, сум, дүүргээр/ Хаягдал усны найрлага, бохирдуулах бодисын хэмжээ /сав газар, аймаг, нийслэл, сум, дүүргээр/ Цэвэрлэгээний төрөл /сав газар, аймаг, нийслэл, сум, дүүргээр/	

Төлбөр хураамж төлөлт / сав газар, аймаг, нийслэл, сум, дүүргээр/ Хөнгөлөлт / сав газар, аймаг, нийслэл, сум, дүүргээр/	
6. Хаягдал усны дахин ашиглалтын талаарх мэдээлэл	
Хаягдал ус дахин ашиглажийн нэр	
Хаягдал ус дахин ашиглажийн хаяг байршил	
Хаягдал ус дахин ашиглажад хэрэлзэсэн технологи	
Хаягдал усны дахин ашиглалтын хэмжээг тогтоосон байгууллага	
Дахин ашигласан хаягдал усны хамжээ, м³/жил	
Дахин ашигласан хаягдал усны чанар	
Хэмнэсэн ус, төлбөр	

Хянасан:

Сав газрын захирагаа /сум, дүүргийн Засаг дараа/:

/

/

Боловсруулсан:

Сав газрын захирагаа /сум, дүүргийн Засаг дараа/-ны мэргэжилтэн:

/

/